

vasemmisto
vänstern

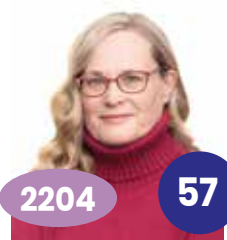
Vasemmistoliiton lin

Vaalilehti

<https://vasemmisto.fi/ehdokkaat/>

2025

lin Vasemmiston ehdokkaat kuntavaaleissa 2025

Heli-Hannele Haapaniemi
palveluasiantuntija

Minna Halonen (sit.)
FM, lastenkulttuuripäällikö

Marko Härkönen (sit.)
laatoittaja

Johanna Jakku-Hiivala
yleisöaktivaattori

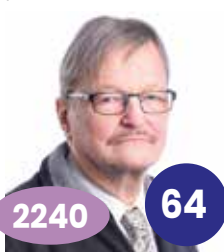
Sauli Keltamäki
eläkeläinen

Jukka Kiuttu (sit.)
keittiömestari

Tauno Kivelä
eläkeläinen

Teijo Liedes
eläkeläinen

Katri Mustonen (sit.)
varhaiskasvatuksen opettaja

Heli Paaso-Rantala (sit.)
FM, medianomi

Mari Ränä
englannin ja ruotsin lehtori

Harri Sanaksenaho (sit.)
metsätalallinen

Leena Tiiri
ohjaaja

Arto Tikkanen (sit.)
yrittäjä, insinööri AMK

**HUOLETONTA ARKEA
KAIKILLE,
EI HARVOILLE**

www.ii.vasemmisto.fi

[lin Vasemmisto.fi](https://lin.vasemmisto.fi)

lin_vasemmisto

Vaalipäivä sunnuntaina 13.4.2025 klo 9 – 20.

Ennakkoäänestys kotimaassa 2. – 8.4.2025 ja ulkomailla 2. – 5.4.2025.

VASEMMISTOLIITTO

on uuden ajan punavihreä kansalaisliike.

Työskentelemme oikeudenmukaisen, tasa-arvoisen
ja vapaan yhteiskunnan puolesta.

Rakennamme ekologisesti kestäväää hyvinvointivaltiota,
jossa kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet itsestään
ja lähimmäisistään huolehtimiseen.

KESKEISET

TAVOITTEEMME TULEVALLE VALTUUSTOKAUDELLE

Tärkeimmät tavoitteemme tulevalle valtuustokaudelle ovat kunnan veto- ja pitovoiman ylläpitäminen hyvien peruspalveluiden ja kestävä kehityksen avulla. Kestävä kehitys tarkoittaa sosiaalista, taloudellista ja ekologista kestävyttä. Talouden pitää kantaa niin opetus- ja varhaiskasvatuksen, yhdyskuntapalveluiden, hyvinvointipalveluiden, yhdyskuntapalveluiden kuin elinkeinopalveluiden tuotanto.

Kestävän talouden tulee perustua pitkän tähtäyksen suunnitteluun ja systeemiseen muutokseen niin, että palvelutuotannossa ei enää olisi yksittäisiä siiloja, vaan toimittaisiin yli hallintokuntarajojen ja otettaisiin huomioon, miten päätöksen vaikuttavat toisillakin toimialoilla.

Tavoitteenamme on hyvinvoiva kunta, jonka asukkaat voivat elää hyvien palveluiden ulottuvilla ja nauttia lin kauniista luonnosta, harrastaa ja saada elantonsa monipuolisen elinkeinorakenteen ansiosta. Tämä on lin hallitun kasvun vankka perusta.

Konkreettisia toimenpiteitä lin talouden tasapainottamiseksi

Talouden tasapainottamiseksi ei ole helppoja ratkaisuja, vaikka vihreän siirtymän investointien odotetaan tuovan kiinteistöveroja, etenkin ns. tuulivoimaveroja. Taloutta pitää hoitaa suunnitelmallisesti ja kaiken aikaa tuottaa tietoa päätösten vaikuttavuudesta. Investointiohjelman pitää olla riittävän pitkän ajan kattava, jotta voidaan hallita investointien talousvaikutukset tuleville vuosille.

Uusi valtuuston hyväksymä palvelusuunnitelma antaa hyvän pohjan opetus- ja varhaiskasvatuksen kehittämiseksi. Esim. kyläkoulujen ylläpitämiseksi suunnitelmassa on yli hallintorajojen kartoitettu kylien mahdollisuuksia saada alueelleen lapsiperheitä ja siten säilyttää koulut. Elinkeinotoimessa on tärkeää yrityspalvelujen ja yhdyskuntapalvelujen yhteensovittaminen, mikä takaa yrityksille kaavoituksen ja infran rakentamisen avulla toimintamahdollisuuksia. Pohteen kanssa pitää yhteistyössä varmistaa Sote-palveluiden säilyttäminen ja parantaminen kunnassa. Akuuttiasaston palauttaminen lihin on pitkän tähtäyksen tavoitteemme.

Lisäämmekin lin houkuttelevuutta asuinpaikkana eri ikäryhmille ja/tai sijoittumispaikkana yrityksille ja palveluille

Tavoitteenamme on kuntastrategian tavoitteiden toteuttaminen poliittisen yhteistyön avulla, mutta tarvittaessa puolustamme omia arvojamme ja näkemyksiämme poliittisen keskustelun ja äänestämisenkin avulla. Tämä tarkoittaa sitä, että lin kunnasta muodostuu ihmisiä ja yrityksiä houkutteleva ympäristö.

Houkuttelevuutta voidaan lisätä monin tavoin: huolehtimalla kunnan yleisilmästä sekä brändityön että konkreettisten toimien avulla. Kaavoitus, infran hyvä kunto, maltilliset asumiskustannukset, toimivat peruspalvelut, monipuolinen tonttitarjonta, ystävällinen palvelu, asioiden nopea eteneminen, listaa voisi jatkaa loputtomiin. Tärkeää on etenkin positiivinen tulevaisuudennäkymä: se että lillä on hyvä tulevaisuus hallitusti kasvavana, ympäristöstä, ihmisistä ja yrityksistä huolehtivana kunnana. Työllistämispalveluiden siirryttyä kunnan vastuulle on työllistämisestä tullut yksi keskeinen keino kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi. lin imagoa edelläkävijänä ilmasto- ja ympäristöasioissa ei saa menettää, se tuo kasvua ja hyvinvointia.

Vasemmistoliiton lin osasto ry.

Yksityistä vai julkista palvelua?

Julkisen ja yksityisen SOTE-palvelutuotannon paremmuudesta ja kustannuksista on käyty vilkasta keskustelua jo pitkään. Heti alkuun totean, että molemmilla on tärkeä rooli palveluiden tuottamisessa eikä ole kategorisesti toisen puolesta eikä toista vastaan. Tarkastelen asiaa juuri SOTE-palveluiden näkökulmasta.

Perinteisesti yrityksellä on tuote, tavara tai palvelu, jota se tuottaa ja myy markkinoilla siihen hintaan, kuin pystyy kattaakseen tuotantokustannukset ja tuottaakseen omistajalleen riittävän voiton, jolla yrittäjä kehittää yritystään ja elää. Yrityksen täytyy hinnoitella tuotteensa niin, että se pärjää kilpailussa muille yrityksille. Tässä toiminnassa ei ole mitään paheksuttavaa.

Ongelmaksi on muodostunut ns. finansialisaatio (termille ei ole hyvää suomenkielistä vastinetta, mutta pääomittuminen voisi olla lähellä): Kun yrityksiä ostetaan ja myydään, kuvaan astuu sijoittaja/omistaja, joka ei enää olekaan tekemisissä suoraan yrityksen tuotannon kanssa. Tällöin iso bisnes tapahtuu jossain muualla kuin yrityksen arjessa. Fi-

nansialisaatio mahdollistaa ns. pöytälaatikkoyhtiöt, veroparatiisyhtiöt ym. yhteiskunnan kannalta vahingollisen toiminnan. Pahimmillaan finansialisaatio mahdollistaa sen, että tavoitteena onkin saattaa yritys myyntikuntoon ja sitä kautta mitata ulos maksimallinen voitto sijoituksesta. Tavaltaan yritysten perustamisesta, myymisestä ja ostamisesta onkin tullut liiketoiminnan ydintä. Palvelutuotannossa ei ole enää kytköstä siihen, että toiminta olisi eettistä ja laatu hyvää sekä hinta kohtuullinen.

Julkinen palvelutuotanto perustuu demokraattisesti sovittuihin arvoihin ja yhteisesti päätettyyn strategiaan. Demokratia ja byrokratia, joka valvoo myös julkista toimintaa, tuovat jonkin verran lisäkustannuksia julkiseen palveluun, mutta se on hinta, jonka maksamme siitä, että tuotanto on eettistä, oikeudenmukaista, tasa-arvoista, hyvinvointiyhteiskunnan arvojen mukaista. Tässä mielessä yksityistä ja julkista palvelutuotantoa on vaikea verrata, ja on varmasti etenkin pieniä yrityksiä, joissa em. asiat ovat kunnossa. Mutta edellä kuvatun

perusteella lienee selvää, että yksityisen yrityksen arvopohja on usein toisenlainen kuin julkisen tuotannon.

Siksipä hyvinvointialueilla tulee olla lainkin mukaan riittävästi omaa tuotantoa, jotta ne voivat kaikissa tilanteissa turvata palvelut ja jotta ne voivat taata ihmisille tasa-arvoisen kohtelun hänen taloudellisesta tai muusta asemastaan riippumatta. Oma tuotanto tuottaa myös vertailukelpoista tietoa palvelun kustannuksista. Paljonko omaa tuotantoa on riittävästi, on vaikea arvioida, mutta esim. lastensuojelussa ei Pohteella ole riittävästi omaa toimintaa – ja jokainen voi nähdä seuraukset.

Teijo Liedes

Työstä ja harrastuksista hyvinvointia

Olen Jukka Kiuttu listä, ensimmäistä kertaa ehdokkaana. Työkokemukseni on ravintola- ja kaupan alalta. Vapaa-aikoina toimin myös, Bandplayers li-yhdistyksessä järjestäen nuorille bändiharjoittelutiloja ja esiintymismahdollisuuksia.

Minulle tärkeitä asioita ovat lasten ja nuorten hyvinvointi, syrjäytymisen ehkäiseminen, oppimisympäristö ja harrastusmahdollisuudet. Myös vanhusten hoito ja hoivapalvelut sekä asuminen tutussa turvallisessa kotiseutu-ympäristössä ovat minulle tärkeitä. Kuntouttavasta työkokeilusta ja palkkatuella työskentelystä minulla on omakohtaisia kokemuksia.

Näiden asioiden parantaminen ja mahdollistaminen ovat tavoitteitani, jos tulen valituksi valtuustoon.

Musiikki ja bänditoiminta ovat olleet harrastukseni pikku pojasta lähtien, ja nyt uutena harrastukseni on teatteri Haukiputaan Työväennäyttämön harrasteteatteriryhmässä. Kulttuurin arvoja ei voi rahassa mitata. Kulttuuriharrastukset ovat tärkeitä yhteisöllisyyden ja mielen hyvinvoinnin kannalta.

Myös luonto, lin elinvoimaisuus, lähipalvelut ja lähituotajien säilyminen lissä ovat tärkeässä roolissa arvomaailmassani. Paikallisille yrittäjille pitäisi kertoa työllistämisen mahdollisuuksista enemmän. Tämäkin on keino estää osatyöttömiä, työttömien ja eläkeikää lähestyvien syrjäytymistä.

Jukka Kiuttu

"Tärkeitä asioita ovat lasten ja nuorten hyvinvointi, syrjäytymisen ehkäiseminen, oppimisympäristö ja harrastusmahdollisuudet. Tärkeää on myös vanhusten hoito ja hoivapalvelut sekä asuminen tutussa turvallisessa kotiseutu-ympäristössä."

Pullaa ja politiikkaa

Vasemmiston vaalikahtila

31.3. – 10.4. Maanantaista torstaihin klo 16 – 18

Järjestötaalo, Laurintie 3, li

Käy vaikka joka päivä jututtamassa alue- ja kuntavaaliehdokkaita

vasemmisto

ALUE- JA KUNTAVAALIT 2025

Nyt käytävissä kunta- ja aluevaaleissa valitaan päätöksentekijät, jotka ovat vastuussa meidän jokaisen arjen kannalta keskeisistä palveluista.

Näissä vaaleissa valittavat päätöksentekijät ratkaisevat esimerkiksi sen, missä päiväkodit sijaitsevat, minkä kokoisissa kouluissa ja ryhmissä lapsemme käyvät koulua ja miten tuetaan ikäihmisten hyvinvointia ja jaksamista.

Nyt ratkaisemme, onko lähiluontomme hyvinvoiva ja lajirikas, osallistuvatko kunnat ilmastokriisiin torjumiseen, onko hoiva hyvää ja saako apua oikea-aikaisesti ja ovatko asiakasmaksut kohtuullisia.

Vaalipäivä sunnuntaina 13.4.2025 klo 9 – 20.
Ennakkoäänestys kotimaassa 2. – 8.4.2025 ja ulkomailla 2. – 5.4.2025.

Vasemmistoliiton lin

Vaalilehti
<https://vasemmisto.fi/ehdokkaat/> 2025

Kustantaja: lin Vasemmisto
Vastaava toimittaja: Teijo Liedes
Sivunvalmistus: VKK-Media Oy / Eila Lahtinen
Paino: Kaleva365 Oy, Oulu

**HUOLETONTA ARKEA
KAIKILLE,
EI HARVOILLE**

Pohteen päätökset puhuttavat – näin aluevaaliehdokkaat vastaavat

Aluevaalit järjestetään Suomessa nyt toista kertaa ja tällä kertaa kuntavaalien yhteydessä. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen (Pohde) aluevaltuustoon valitaan 79 valtuutettua.

Aluevaltuusto päättää meidän kaikkien arkeen vaikuttavista sosiaali- ja terveystalvemuista sekä pelastustoimesta. Pohteella on tulevaisuudessakin haasteena riittämätön valtionrahoitus ja kasvavat palveluntarpeet. Minna Halonen jututti lin vasemmiston aluevaaliehdokkaita Teijo Liedestä ja Heli-Hannele Haapaniemeä.

Teijo on ehdolla nyt toista kertaa ja vaikka ensimmäisellä kerralla valtuustopaikkaa ei tullut, hän on vaikuttanut Pohteen tulevaisuuslautakunnassa. Heli-Hannele on myös ehdolla toistamiseen ja kokemusta sosiaali- ja terveyspalveluiden päätöksenteosta löytyy Oulunkaaren alueellisesta neuvottelukunnasta. Molemmilla ehdokkailla on pitkä kokemus kuntapolitiikasta. Teijolla myös sotesta Oulunkaaren kuntayhtymän ajalta. Aluevaaleissa kannattaakin lähteä vaaliurnille ja vaikuttaa siihen, että saamme ensimmäistä kertaa iiläisen ehdokkaan aluevaltuustoon.

Miksi teistä on tärkeää äänestää aluevaaleissa?

Teijo: Hyvinvointialue järjestää sosiaali- ja terveystalvemuista. Kunta ei niitä saa järjestää. Nämä palvelut ovat ihmisille oikeasti tärkeitä, kun elämässä tulee vastoinkäymisiä. Vaaleissa päätetään siitä, minkä suunnan hyvinvointialue ottaa tulevaisuudessa: säästeletäänkö ilman, että seurauksia ehditään kunnolla arvioida vai kehitetäänkö palveluja niin, että ne toimivat ja tuovat säästöä pitkällä aikavälillä.

Heli-Hannele: Äänestämisen aluevaaleissa on tärkeää, koska se vaikuttaa suoraan siihen, miten tärkeitä arjen palveluita kuten terveydenhuoltoa, pelastustoimea ja sosiaalipalveluita järjestetään. Aluevaaleissa valitut päättäjät tekevät päätöksiä, jotka koskevat jokapäiväistä elämää. Äänestämällä voi vaikuttaa ennen kaikkea siihen, millaisia arvoja ja tavoitteita päätöksenteossa painotetaan.

Miten Pohdevoisiko kehittää ikäihmisten hoivapalveluja lisää?

Heli-Hannele: Ikäihmisille yhteisöllinen asuminen voi tarjota sekä turvallisuutta että seuraa, mikä vähentää yksinäisyyttä ja tukee itsenäistä

asumista. Kotiin tuotavat palvelut ovat tärkeitä ja kotihoito tekee korvaamattoman arvokasta työtä. Tästä yhteistyöstä minulla on pitkäaikaisista hyvää kokemusta omien läheisten kanssa. Yksilöllisesti toteutettu kuntoutus sairauden tai loukaantumisen jälkeen parantaa toipumista ja auttaa ehkäisemään pidempiaikaisen hoivan tarvetta.

Osa meistä voi tarvita hoivaa useiden vuosien ajan, kun taas toiset siirtyvät hoivapalveluihin elämänsä loppuvaiheessa ja ovat siellä lyhyen ajan tai eivät ollenkaan. Ympäri vuorokautisen hoivan tarvetta pitää pyrkiä lykkäämään mahdollisimman pitkälle tukemalla ikäihmisten toimintakykyä. Kaikki mikä parantaa yleistä hyvinvointia, tukee ikäihmisten hyvinvointia, nyt ja tulevaisuudessa. Väestö ikääntyy joka tapauksessa ja hoivan tarve kokonaisuudessaan tulee lisääntymään.

Teijo: Olennainen kehittämisen kohde on hoitoketjun sujuvuus. Se voi toteutua, jos saadaan aikaan toimiva omalääkärijärjestelmä ja terveys- ja sosiaalipalvelujen yhteensovittaminen niin, että hoidossa otetaan huomioon ihmisen kokonaistilanne. Tarvitaan lisäksi yhteisöllistä asumista, digitaalisia palveluja, hyvää kotihoitoa ja jossain vaiheessa akuuttiosasto takaisin lihin.

Mitä mieltä olette hallituksen kokeilusta, jossa yli 65-vuotiaat voivat käydä yksityisellä lääkärillä julkisen terveydenhuollon hinnalla?

Teijo: Kolme käyntikertaa vuodessa yksityisellä ilman hoidontarpeen arviointia johtaa siihen, että hoitoketjut katkeavat ja lääkäreitä lähtee lisää yksityiselle sektorille ja lääkärinpuolelle pahenee julkisella puolella. Lisäksi kokeilu syrjii nuorempia. Kyllä julkisen terveydenhuollon pitää olla kaikille tasapuolista. Siis kerrassaan huono ajatus.

Heli-Hannele: Mielestäni tämä ei palvele hoidon jatkuvuutta. Pitkäaikaissairaudet ja lääkähoidon yhteensovittaminen tulee aina arvioida, vaikka hoidettaisiin pientäkin vaivaa. Tietenkin yli 65-vuotiailla voi olla yksinkertainen vaiva, joka hoituu helposti, kunhan pääsee nopeasti lääkäriin. Lyhyellä aikavälillä tämä voikin tarkoittaa yksittäiselle henkilölle parannusta palveluihin. Tämä osaltaan suuntaa myös henkilökunnan siirtymistä yksityiselle puolelle ja lisää siten osaavan työvoiman saatavuuden ongelmia hyvinvointialueilla. Yk-

sityiset palveluntarjoajat keskittyvät isommille paikkakunnille, joten ei tämä mielestäni tasapuolista palveluiden saatavuutta lisää.

Ovatko Pohteen asiakasmaksut mielestänne sopivalta tasolla?

Heli-Hannele: Monilla hyvinvointialueilla, myös Pohteella, on nostettu asiakasmaksuja. Maksut ovat nousseet liian korkeiksi. Samaan aikaan hallitus on leikannut heikoimmassa asemassa olevien toimeentuloa. Julkisen terveydenhuollon asiakaskunnassa on paljon sairastavia ja pienituloisia, joille maksut kertyvät. Terveystalvemuoltoon pitää kaikilla olla vara hakeutua. Maksuhuojenusten ja -vapautusten hakemista olisi tehtävä nykyistä selkeämmäksi. On todellisenä vaarana, että asiakasmaksujen ulosottojen määrä kääntyy nousuun.

Teijo: Maksut ovat liian korkeita. Esitin Pohteella näihin maksuihin korotusten puolittamista, mutta ei se mennyt läpi lautakunnassa eikä valtuustossa. Maksun alentamista voi aina hakea, mutta se on tehty erittäin byrokraattiseksi ja monelle, etenkin vanhukselle, liian vaikeaksi. Ulosotot ovat jo lisääntyneet, nämä maksut kun ovat suoraan ulosottokelpoisia.

Miten nuorten pääsyä mielenterveyspalveluiden piiriin voisi parantaa?

Teijo: Koulupsykologeja pitää saada lisää nimenomaan kouluille. Palveluita pitää yli-

päätään olla tarjolla enemmän lähipalveluina. Turvallisen aikuisen pitäisi olla läsnä siellä, missä nuoret ovat. Kyseessä on laaja yhteiskunnallinen ongelma, joka ei poistu vain seurauksia hoitamalla. Yksi keskeinen syy tähän on älylaitteet ja sosiaalinen media. Niiden tilalle pitää saada muita harrastuksia.

Heli-Hannele: Aina näissä parantamisen ja kehittämisen kysymyksissä pitää perehtyä nykytilaan, ennen kuin osaa sanoa, mitä pitäisi tehdä, että asiat menisivät parempaan suuntaan. Minulla ei ole tällä hetkellä tarkkaan tiedossa, missä pullonkaulat ovat, kun tarve palveluille on kasvanut ja palveluiden piirin pääsemistä joutuu odottamaan.

Lapsi, joka kärsii mielen-terveysongelmista, saattaa jäädä pitkäksi aikaa ilman tarvitsemaansa apua. Tämä voi johtaa siihen, että tilanne pahenee ja tarvitaan lastensuojelun tukea. Psykologien rekrytointi on vaikeaa, hakejoita ei ole riittävästi. Päättäjän näkökulmasta voin sanoa, että tulen tukemaan esityksiä, joissa nuorten palveluita parannetaan. Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö eli ns. yhdyspinnat ovat tärkeitä kaikessa hyvinvointityössä, ja tulevina vuosina yhteistyön pitää edelleen tiivistyä.

Miten tulevaisuudessa aiotaan turvata sopimuspalokuntien elinvoimaisuus?

Heli-Hannele: Suurella osalla sopimuspalokuntiin kuuluvista henkilöistä, kuten myös

pelastuslaitoksen päätoimisesta henkilöstöstä lienee nuoriso-osastotusta. Asenneilmapiiiri, poliittinen tahtotila ja taloudelliset mahdollisuudet vapaaehtoistoimintaan ovat tärkeitä. Ilman tiloja ja kalustoa ei voi toimia. Nykyisessä maailmantilanteessa koko pelastustoimen keskeinen rooli on aivan olennaisen tärkeää yhteiskunnan turvallisuuden ylläpitämisessä.

Teijo: Tähän on kaksi tietä: pitää saada lisää nuoria palokuntaharrastuksen pariin ja toisaalta kannustaa nuoria pelastusalan koulutukseen. Hyvinvointialueen pitää antaa resursseja nuorten harrastukseen ja turvata pienten paloasemien toiminta jatkossa, kuin myös huolehtia hyvän työnantajan roolista myös sopimuspalokunnissa.

Mikä on yksi tärkeä asia, jonka haluaisitte laittaa hyvinvointialueella kuntoon?

Teijo: Jos on pakko valita yksi, niin se on perusterveydenhuollon turvaaminen. Lisää lääkäreitä perusterveydenhuoltoon, koska erikoissairaanhoidossa säästetään, kun vaivat hoidetaan ajoissa. Samalla hoitoketju paranee, kun hoitoon yhdistetään sosiaalipalvelut.

Heli-Hannele: Hoitoon pääsy on tärkeintä. Odotusajat ja jonot uhkaavat pidentyä. Hyvästä hoidosta ja digitaalisten palveluiden toimivuudesta tulee myös paljon hyvää palautetta.

"Terveystalvemuoltoon pitää kaikilla olla vara hakeutua. On todellisenä vaarana, että asiakasmaksujen ulosottojen määrä kääntyy nousuun." Heli-Hannele Haapaniemi
"Tarvitaan yhteisöllistä asumista, digitaalisia palveluja, hyvää kotihoitoa ja jossain vaiheessa akuuttiosasto takaisin lihin." Teijo Liedes

lin Vasemmiston ehdokkaat esittäytyvät

Heli-Hannele Haapaniemi

Olen Heli-Hannele Haapaniemi, iiläinen toisen kauden kunnanvaltuutettu ja ehdolla sekä kuntavaaleissa että aluevaaleissa. Työskentelen terveydenhuollon tietojärjestelmien parissa ja olen aiemmin tehnyt pitkän työuran lastenhoitajana sairaalan lastenosastolla. Vuoden 2025 alusta alkaen toimin jytyläisenä varapääluottamusmiehenä. Meillä eletään vauvasta vaariin ja mummusta muksuun neljän sukupolven tiiviissä yhteiselossa.

Olen innostunut toimimaan edelleen kuntapäätäjänä. Kunnilla tehtäviä riittää mm. koulutus ja varhaiskasvatus, hyvinvointipalvelut, maankäyttö ja kaavoitus, vesihuolto, katujen rakentaminen ja ylläpito, sekä elinkeinopolitiikka ja työllisyyspalvelut. IlmastoAreenaa ei saa unohtaa! Kasvun tavoittelussa pitää muistaa, että kestävä kehitys tarkoittaa sosiaalista, taloudellista ja ekologista kestävyyttä.

lin taloudessa huolehtaa alijäämän kertyminen ja isot investointitarpeet. Investointien rahoittaminen nojautuu erittäin paljon tuulivoimaloista saatavaan kiinteistöveroon, johon taas kohdistuu muualta paineita tasata tuottoja valtionosuuksien tasausjärjestelmällä. Hyvää on uusi valtuuston hyväksymä palvelusuunnitelma, joka antaa vankan pohjan opetus- ja varhaiskasvatuksen kehittämiseksi. Esim. kyläkoulujen ylläpitämiseksi suunnitelmassa on yli hallintorajojen kartoitettu kylien mahdollisuuksia saada alueelleen lapsiperheitä ja siten säilyttää koulut. Valtarin yläkoulun rakentaminen laittaa kuntoon opetuksen olosuhteita.

Minna Halonen (sit.)

Olen 49-vuotias kulttuurialan ammattilainen. Perheeseeni kuuluu aviomies, 11-vuotias koululainen ja kolme jo aikuisia lasta. Olen paljasjalkainen iiläinen ja seurannut politiikkaa intohimoisesti lähes koko aikuisikäni. Yhteiskunnalliset ilmiöt kiinnostavat ja siksi opiskelenkin sosiologiaa Lapin yliopistossa enemmän ja vähemmän aktiivisesti. Tällä hetkellä työskentelen lastenkulttuuripäällikkönä Oulun kaupungin

kulttuuripalveluissa. Olen virkavapaalla lin kunnan kirjasto- ja kulttuurijohtajan tehtävästäni. Lukeminen ja kirjallisuus on ollut minulle merkityksellisin harrastus lapsuudestani saakka. Lukemisen edistäminen on ollut työurallani tärkeä asia – hyvä lukutaito on keskeinen tekijä arkielämästä selviytymiseen ja kriittinen lukutaito on tässä ajassa tärkeämpää kuin koskaan.

Olen ehdolla kuntavaaleissa, koska haluan olla mukana vaikuttamassa lin kunnan tulevaisuuteen. Maaseutualueet tyhjenevät, mutta lin sijainti lähellä Oulua mahdollistaa meille paljon. Tärkein tavoitteeni on edistää lin kunnan asuin ympäristön kehittämistä. Uskon, että viihtyisä keskustajama ja asuin ympäristö on kunnalle keskeinen vetovoimatekijä. Lupaen myös puhua kulttuurin puolesta. Kulttuurilla on meille kaikille hyvinvointivaikutuksia ja erityisesti lapsille ja nuorille on tärkeää päästä osalliseksi erilaisesta kulttuuritarjonnasta. Lupaen tehdä yhteistyötä yli puoluerajojen ja kuunnella kuntalaisten näkökulmia. Demokratian edistäminen ja tietoon pohjautuva päätöksenteko ovat minulle tärkeitä arvoja.

Marko Härkönen (sit.)

Olen 48-vuotias iiläinen, syntynyt Oulussa ja muuttanut lihin 2002. Ammattini on laatoittaja, kokemusta tästä on jo 20 vuotta, lisäksi olen nuorempana tehnyt myös muita töitä. Koulutukseni on pintakäsittelijän ammattitutkinto, lattianpäällystäjä.

Työskentelen pääsääntöisesti Oulun alueella sekä välillä myös Lapissa.

Harrastuksiani ovat Salibandy, kävely, pyöräily sekä oman talon ylläpitotyöt. Lisäksi minulla on oma "mancave", jossa voin rauhoittua maailman menolta. Luottamustoimia minulla on muutamia, Olen oman alan ammattiosastoni puheenjohtaja, Rakentajien aluejärjestön varapuheenjohtaja, ammattialaryhmän Tes-ryhmän jäsen sekä Rakentajien lomasäätiön varajäsen sekä työpaikkani varaluottamusmies.

Tavoitteenani kunnanvaltuustossa on taata turvallinen, toimiva sekä ympäristöä kunnioittava koulu lapsille ja nuorille. Lisäksi tavoitteenani on kunnan vuokra-asuntojen kunnostaminen ajanmukaisiksi, remontoimalla tai uusimalla näitä.

Kun nämä perusasiat saa-

daan kuntoon, niin kunnan elinvoima säilyy ja ympäristökunnistakin kiinnostutaan lin toiminnasta ihmisten hyväksi, unohtamatta ympäristöä.

Johanna Jakku-Hiivala

Moikka! Olen Johanna, ja työskentelen lin Micropoliksella. Toimin työssäni sekä hanketyöntekijänä, että yrittäjäneuvojana. Työssä minua inspiroi eniten ihmisten kohtaaminen ja yhdessä asioiden eteenpäin vieminen.

Olen toiminut lissä kunnanvaltuutettuna edellisen kauden, ja sitä ennen olin varavaltuutettuna. Olen istunut hyvinvointilautakunnassa, ollut edustajana nuorisovaltuustossa sekä noin vuoden olen saanut olla läsnä kunnanhallituksen kokouksissa, sillä olen toiminut kunnanvaltuuston 1. varapuheenjohtajana. Olen toiminut kuluvan kauden myös Oulun käräjäoikeuden lautamiehenä.

Kuntapäätäjänä toimiminen on ollut kiinnostavaa ja opettavaista. Raskastakin toisinaan, lissä on tekemisen meininki, kehittävä suunta ja mielestäni valoisa tulevaisuus, jota olisin mielelläni rakentamassa edelleen. Ympäristöasioiden eteenpäin vieminen on hienon alun jälkeen nyt hidastunut, ja siihen toivoisin muutosta ja uutta vaihdetta.

Sauli Keltamäki

Olen Sauli, iiläinen eläkeläinen. Työurani tein elementintekijänä talotehtaalla ja nuorena miehenä työskentelin 12 vuotta lijoen uitossa. Harrastan metsästystä, kalastusta ja mökkeilyä.

Haluan edistää käytännön asioita, joista on hyötyä ihan jokapäiväisessä elämässä. Siksi yksi tärkeimmistä tavoitteistani on saada lihin lisää pyöräteitä, erityisesti Kontintielle ja Sorosenttielle. Ne parantaisivat liikenneturvallisuutta ja tekisivät liikkumisesta helpompaa niin työ- ja koulumatkoilla kuin vapaa-ajallakin.

Olen ehdolla, koska haluan vaikuttaa siihen, että li kehittyy asukkaiden tarpeiden mukaan. Kun tehdään, niin tehdään kunnolla – ja kaikille, ei harvoille!

Jukka Kiuttu (sit.)

Olen Jukka Kiuttu listä, 57-v. keittiömestari. Olen ensimmäistä kertaa ehdokkaana kunnallisvaaleissa. Minulla on pitkä ravintola- ja kaupantilan työkokemus. Tällä hetkellä työskentelen K-supermarketissa palvelutiskillä myyjänä.

Olen kiinnostunut kunnallispoliitikassa reilusta ja avoimesta päätöksen teosta sekä kunnan palveluiden kehittamisestä.

Luonto, lähiretkeily ja kulttuuri ovat tärkeitä minulle. Vapaa-aikoina harrastan musiikkia ja teatteritoimintaa.

Tauno Kivelä

Olen Tauno, pian 72-vuotias eläkeläinen Kuivaniemeltä. Minulla on kaksi lasta ja viisi lastenlasta. Työurani tein Veitsiluodossa, missä työskentelin 40 vuotta eri tehtävissä – viimeisimpänä sahurina.

Olen aina ollut aktiivinen yhteisön jäsen. Pelastakaa Lapset ry:ssä toimin ohjaajana, ja olen ollut mukana myös SPR:n toiminnassa sekä näytelmäryhmä Roolinvaihtajissa. Lisäksi olen kolmatta kautta kunnanvaltuutettu ja toimin lin vesiliikelaitoksen puheenjohtajana.

Minulle tärkeintä on kuntalaisten etu. lin nykytilanne huolestuttaa, ja haluan tehdä töitä sen eteen, että syrjäkylät pysyvät asuttuina ja kunnan palvelut toimivat kaikille – ei vain keskusta-alueella.

Teen työtä sen puolesta, että lissä olisi hyvä elää nyt ja tulevaisuudessa!

Teijo Liedes

Olen 69-vuotias entinen lukion äidinkielen ja filosofian lehtori, nyt eläkkeellä. Olen ollut kuntapolitiikassa mukana useita valtuustokausia ja saanut toimia kunnanhallituksen ja useiden lautakuntien jäsenenä vuosien mittaan. Olen ollut useita kausia vuorotellen valtuuston ja kunnanhallituksen puheenjohtajana. Myös aluevaltuustossa olen ollut vasemmiston 1. vara-

jäsen ja Pohteen tulevaisuuslautakunnan jäsen.

Olen ehdolla myös aluevaaleissa, koska alueen rakentaminen on kesken ja alueen, siinä samalla lin, sote-palveluiden järjestäminen on ihmisten arjessa erityisen tärkeä asia.

lin kunta on ollut hyvä organisaatio työskennellä sekä opettajana että kuntapolitiikkona. lissä on monia kehityshankkeita meneillään, ja se pitää kiinnostusta hyvin yllä jatkaa politiikassa. Meillä on hyvä kuntastrategia ja sitä toteuttava henkilöstö.

Minulle mieluista on ollut toteuttaa lissä hyvää ilmasto- ja ympäristöpolitiikkaa. Olimme siinä pitkään edelläkävijöitä jopa Suomen tasolla, mutta nyt vauhti on hiipunut ja tarvittaisiin uutta yhteen hiileen puhaltamista, jotta hyvä brändi saataisiin jatkumaan.

Minulle on ollut tärkeintä se, että kunnassa on hyvät peruspalvelut. Vain sitä kautta kunta säilyttää vetovoimaisuutensa. Koulut, päiväkodit, liikuntapaikat, pyörätiet, satamat, yrityspalvelut...listaa voisi jatkaa, mutta jo tästä näkee, että kunnalle jäi paljon tekemistä hyvinvointialueuudistuksen jälkeenkin.

Kuntalaisten hyvinvointi on kaiken a ja o. Vakaa kuntatalous on tietenkin koko ajan taustalla oltava kunnossa, ja siinä liilläkin on tekemistä, kun joudumme investoimaan peruspalvelujen tuotantoon. Tulevaisuus näyttää muuten hyvältä, mutta ympäristöasiat ja esim. IlmastoAreenan järjestämisen takkuaminen, harmittavat. Mitä me jätämme tuleville sukupolville?

Katri Mustonen (sit.)

Olen Katri, vuonna 2007 lihin muuttanut perheellinen, kahden teini-ikäisen äiti. li on ollut minulle tuttu jo lapsuudesta asti – mummulani oli lijoen rannalla, ja olen viettänyt paljon aikaa näissä maisemissa. Siksi koen vahvasti kuuluvani lihin ja haluan olla mukana kehittämässä lin kuntaa entistä paremmaksi kaikille asukkaalle.

Olen tehnyt työuraani sekä insinööriin että sosionomin papereilla. Koulutustaustani ja kokemukseni antaa minulle monipuolisen näkökulman päätöksentekoon: insinööriä hahmotan rakenteellisia ja taloudellisia ratkaisuja, kun taas sosionomina ymmärrän ihmisten hyvinvointiin ja palveluihin liittyviä tarpeita. Tämä yhdistelmä auttaa minua edis-

tämään kestävä ja oikeudenmukaista kuntapolitiikkaa.

Työskentelen tällä hetkellä varhaiskasvatuksen opettajana Nikkarin päiväkodissa. Työni kautta näen päivittäin, kuinka tärkeää on panostaa lasten ja perheiden hyvinvointiin. Haluan varmistaa, että kunnassamme on tarjolla laadukasta opetusta ja varhaiskasvatusta, riittävästi tukea perheille sekä mahdollisuuksia harrastamiseen ja osallisuuteen.

Uskon vahvasti kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksiin. Kunnan päätöksenteon tulee olla avointa, ja asukkaiden ääntä on kuunneltava. Yhteisöllisyys syntyy pienistä teoista: kun tuemme toisiamme ja rakennamme yhdessä paremman kunnan, kaikki voivat paremmin. Haluan olla tekemässä päätöksiä, jotka parantavat sekä yksilöiden että koko yhteisön hyvinvointia.

Heli Paaso-Rantala (sit.)

Olen syntyperäinen iiläinen, ja tämä on ensimmäinen ehdokkuuteni kuntavaaleissa. Olen kuitenkin hiukan harjoitellut päätöksentekoa yläasteikäisenä, sillä tulin valituksi lin ensimmäiseen Nuorisovaltuustoon vuonna 2004.

Työskentelen lin kunnassa harrastuskoordinaattorina, ja pidän tärkeimpänä työtehtävänäni harrastusmahdollisuuksien tarjoamista lapsille ja nuorille. Harrastukset tukevat hyvinvointia, oli kyse minä ikäisestä kuntalaisesta tahansa. Iissä on ollut hyvät mahdollisuudet harrastaa erilaisia liikuntalajeja, kädentaitoja, kulttuuria ja kirjallisuutta, ja niihin tulee panostaa tulevaisuudessakin.

Päätöksenteossa teen yh-

teistyötä yli puoluerajojen, jotta saamme asioita tapahtumaan kuntalaisten hyväksi.

Mari Räinen

Olen Mari, iiläinen kahden pojan äiti. Ammatiltani olen kieltenopettaja ja työskentelen ammatillisen koulutuksen parissa. Vapaa-ajallani tykkään käydä salilla, hiihtää ja tehdä käsitöitä sekä viettää aikaa lasten kanssa vaikkapa elokuvia katsellen. Minulle tärkeitä arvoja ovat yhdenvertaisuus, vastuullisuus ja luonnon kunnioittaminen.

Lähdin ehdokkaaksi kuntavaaleihin, koska haluan osalltani vaikuttaa siihen, että Iissä on meillä kaikilla hyvä asua. Erityisesti lähellä sydäntä ovat lasten ja nuorten asiat, kuten opiskelu- ja harrastusmahdollisuudet. Koen myös tärkeäksi julkisen liikenteen kehittämisen, jotta työssäkäynti ja opiskelupaikoille kulkeminen olisi vaivatonta myös kunnan ulkopuolelle.

Työn ja koulun vastapainoksi tulee lähiliikuntapaikkojen sekä lähiluontopaikkojen olla kaikkien saavutettavissa. Myös kulttuuriin tulee panostaa, sillä toivon kaikkien löytävän arkeensa itselle mieluisia hyvinvointia tukevia asioita.

Harri Sanaksenaho (sit.)

Olen Kuivaniemellä asuva 60-vuotias metsätalallinen, toimelias ja määrätietoinen vai-

kuttaja. Minulle on tärkeää löytää käytännönläheisiä ratkaisuja, joilla voidaan kehittää kuntaamme ja sen elinvoimaa sekä harrastusmahdollisuuksia.

Perheeseeni kuuluvat rakas puolisoni Päivi sekä jo omilleen muuttaneet kaksoset, tytär ja poika, joilla on omat perheet ja vakiintuneet ammatit. Arkeni täyttävät niin luonnossa liikkuminen kuin aktiivinen järjestötoiminta, jossa olen ollut mukana lähes 40 vuotta. Metsästys, riistanhoito, marjastus ja metsänhoito ovat minulle mieluisia tapoja viettää vapaa-aikaa, samoin kuin karjalankarhukoirien kasvatus. Lisäksi puolisoni kanssa rentoudumme elokuvien parissa.

Toimin aktiivisesti kuntapolitiikassa ja järjestöissä: lin kunnanvaltuuston varavaltuutettuna sekä lin sitoutumattomien valtuustoryhmän puheenjohtajana, yhdyskuntalautakunnan jäsenenä, Koillismaan metsänhoitoyhdistyksen valtuuston jäsenenä ja hallituksen varajäsenenä lin seudun riistanhoitoyhdistyksen hallituksen varapuheenjohtajana sekä Karjalankarhukoirien valtakunnallisena jalostusneuvojana ja jalostusryhmän varapuheenjohtajana.

Tulevalla valtuustokaudella haluan keskittyä kuntatalouden tasapainottamiseen sekä lin elinvoiman ja yritystoiminnan edellytysten vahvistamiseen kunnan reuna-alueet mukaan lukien. Työllisyyden kehittäminen, järkevä kaavoitus ja maanhankinta ovat avainasioita, samoin kuin uusien vuokra-asuntojen rakentaminen todellisen tarpeen mukaisesti.

Olen tehnyt useita valtuustoaloitteita, kuten Illinsaaren lumitykit, Kuivaniemen keskustaan rakennettavat vuokra-asunnot, kunnanvaltuuston kokousten suoratoistolähetykset, Kuivaniemen keskuskentän kuntoportaat ja koirapuiston rakentaminen Kuivaniemen keskustajamaan.

Olen hyvin motivoitunut ja valmis jatkamaan työtä kuntalaistemme hyväksi ja varmistamaan, että kunnassamme on hyvät edellytykset asumiselle, yrittämiselle ja vapaa-ajalle.

Leena Tiiri

Olen 53-vuotias, perheeseeni kuuluu kaksi jo aikuista lasta, mies ja kaksi koiraa. Työskentelen sosiaalialalla mielenterveyskuntoutujien kanssa. Olen ollut lin kunnan valtuustossa nyt neljä kautta.

Minulle on tärkeää, että kaikilla on mahdollisuus hyvinvointiin ja turvalliseen elämään riippumatta taloudellisesta tilanteesta tai taustasta. Kunta tuottaa palveluita kaikenikäisille ja on iso merkitys sillä, että ne ovat laadukkaita ja kaikkien ulottuvilla. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen lisäksi myös kulttuuri- ja erilaiset vapaa-ajanpalvelut, kuten kirjasto, nuorisotyö, liikuntapalvelut ja kansalaisopisto ovat tärkeitä. Ne pitävät yllä meidän kaikkien hyvinvointia ja jaksamista arjessa. Kunnan rooli työllisyyden edistämisessä ja koulutuksen tasa-arvoisten mahdollisuuksien tarjoamisessa on myös oleellinen, erityisesti nuorten työllistymismahdollisuuksien parantamisessa ja koulutuksen kehittämisessä.

On tärkeä, että kunnan taloudellinen tilanne säilyy vakana, mutta ei palveluja heikentämällä, eikä eriarvoisuutta lisäämällä. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia päätöksentekoon pitää lisätä, jotta ihmiset voivat vaikuttaa heitä koskeviin asioihin. Kunnan päätöksenteon tulee olla avointa ja läpinäkyvää ja valtuustotyöstä on kehitettävä entistä avoimempaa ja kuuntelevampaa.

Arto Tikkanen (sit.)

Olen iiläinen ja ehdolla ensimmäistä kertaa kuntavaaleissa. Työskentelen yrittäjänä Laite- ja Soitinhuollossa ja olen aiemmin tehnyt pitkän työuran kaivinkoneiden, ajoneuvonostureiden ja muiden koneiden parissa, huolto- sekä ajohommissa.

Olen kiinnostunut toimimaan kuntapäätäjänä vaikuttamassa päätösten tekoon. Kunnan toiminnassa kiinnostaa erityisesti budjetointi ja sitä kautta syrjäalueiden hyvinvointi, kuten myös keskustajaman toimivuus ja palvelut. Toimin yritykseni kautta koko kunnan alueella, vapaalla tulessa vietettyä aikaa Kuivaniemen kylällä. Ympäristöasiat ovat myös tärkeitä, jotta säilyttäisimme lin asuttavana, uusia asukkaita houkuttelevana ja viihtyisenä maalaiskuntana myös tulevaisuudessa. Harrastusten vuoksi liikun aika paljon luonnossa, siksi luontoarvot ovat myös lähellä sydäntä.

Sähkövoimatekniikan insinöörinä energia-asiat ovat myös tärkeitä eli miten ja millä hinnalla, niin rahallisesti kuin myös luonto ja muut arvot huomioon ottaen. Puhdas vesi ja lämpö ovat meille pohjoisen ihmisille elinehto, jotta tulemme toimeen täällä muuttuvissa olosuhteissa.

Mihin rakennetaan, mitä rakennetaan, miten rakennetaan ja miksi ovat meille kaikille tärkeitä kysymyksiä tulevaisuudessa.

Valtarin koulun uudisrakentaminen on välttämätöntä

Kunnanvaltuusto päätti pitkäläisten vatulointien jälkeen purattaa Valtarin koulun nykyiset rakennukset ja rakennuttaa paikalle kokonaan uuden koulurakennuksen. Valtuuston kokouksessa käytiin asiasta pitkä keskustelu. Neuvottelujen jälkeen tehtiin yksimielinen päätös.

Valtarin koulun nykyinen päärakennus on alunperin lin Yhteiskoulun koulurakennukseksi 1950-luvun lopulla valmistunut kiinteistö. Lin kunta onnistui, kuten valittavan monien muidenkin kiinteistöjensä osalta remontoimaan rakennuksen pilalle. Kiinteis-

tössä työskentelevät koululaiset ja työntekijät ovat kärsineet sisäilmaongelmista vuosia, joten uuden koulun saaminen on välttämätöntä.

Valtuustossa kritisoitiin lähinnä keskustan ja perussuomalaisen valtuustoryhmästä uuden rakennuksen suuruutta. Kriteerinä oli, että oppilasmäärä tulee tulevaisuudessa vähenemään. Mitään konkreettista esitystä siitä, kuinka paljon suunniteltua rakennusta pitäisi pienentää, ei tehty. Mahdotontahan sellaista on tietääkään. Totta on, että oppilasmäärä näyttää tämänhetkisen tiedon perusteella

laskevan nykyisen lapsimäärän perusteella. Mutta jos lin kunnan vetovoima säilyy nykyisenkaltaisena ja kenties paraneekin, ei hukkatiloja tule. On mielenkiintoista seurata Oulun kouluverkkoosuunnitelmien toteutumista lähivuosina. Jos ja kun Oulussa harvennetaan kouluverkkoa merkittävästi, on hyvässä iskussa oleva lin kouluverkko vetovoimatekijä, jonka lippulaivaksi Valtarin koulu tulee.

Uuden koulun tiloja lisää ns. normaali luokkatilojen ohella se, että vihdoin saadaan yksien kattojen alle kaikki yläkoulun tarvitsemat opetustilat.

Rakennukseen tulee opetus- ja muita tiloja erilaisia tukitoimia tarvitseville oppilaille ja muita lain velvoittamia tiloja, mikä on nykyaikaa ja tärkeä asia. Se parantaa viihtyvyyttä ja mahdollistaa opettajillekin asianmukaiset edellytykset työnsä.

Uusi koulu on suunniteltu n. 450:lle oppilaalle ja on kooltaan 5500 neliötä. Hinnaksi saisi tulla maksimissaan 15 miljoonaa euroa. Koulu rakennetaan ns. KVR-urakkana, josta tullaan aikanaan neuvottelemaan kolmen rakentajan kanssa. Rakentaminen alkaa ensi vuoden keuhällä ja koulu

valmistuu v. 2027 lopulla.

Sauli Keltamäki,
Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan jäsen.

Vaalikoneet panevat pohtimaan seuraavia väitteitä:

”Nelostien uusi linjaus taajaman itäpuolelle näivettää lin keskustan.”

”Lin ohitustie on kannatettava hanke.”

Päätös nelostien linjauksesta on jo tehty ja se on lainvoimaisessa kaavassa. Lin kunta ei päästä tien rakentamisesta, eikä suunnittelusta, koska rahoitus tulee valtiolta. Suunnitteluun määrärahaa on jo myönnetty.

Nelostien uusi linjaus tarkoittaa sitä, että läpikulkuliikenne ei kulkisi enää kuntakeskuksen kautta. Keskustaajaman ohittava tie on mielestäni sekä uhka että mahdollisuus. Paljon riippuu siitä, miten liittymäratkaisut onnistutaan toteuttamaan. Kulkeminen lin keskustajaamaan voi tulla sujuvammaksi esimerkiksi Asemanseudun liittymän kautta. Myös uutta asutusta ja palveluita tien vaikutusalueelle todennäköisesti rakentuu. Kunnan sisäinen liikenne tulee muuttumaan merkittävästi ja ohikulkevan asiakasvirtaan uusi linjaus tulee kyllä vaikuttamaan. Epäselvä tilanne lienee haitannut yritysten sijoittumispäätöksiä jo pitkään.

Toinen asia on, että laajat tiealueet vievät tilaa rakentamattomalta luontoympäristöltä ja vaikuttavat maisemakuvaan olennaisesti. Lähiympäristön asukkaille uudessa linjauksessa on kyse isosta muutoksesta, eikä muutos ymmärrettävästi ole kaikille mieluinen.

Mutta näivettykö keskustajaama?

Näivetty, jos ollaan sitä mieltä, että niin käy. Sen eteen, käykö näin, työ tehdään liissä ja iiläisten päätöksillä. Kun en vielä asunut liissä, en muista koskaan pysähtyneeni paikkakunnalla, vaikka Kemmin ja Oulun väliä tuli rampattua, paitsi kerran luokkaretkellä Ouluun 9. luokalla, mutta siitä on melkoisen kauan. Ensimmäisen kerran kuulin Vanhasta Haminasta, kun kävin Oulusta pyöräretkellä lin kesätapahtumien aikaan 2009.

Mitä sitten tarvittaisiin?

Ensinnäkin voitaisiin elvyttää vanhan Haminan markkinat.

Toiseksi viime vuoden keskustan ranta-alueen ideakilpailun voittajatyö on hyvä pohja lähtä kehittämään ranta-aluetta.

Kuntalaisilta on erityisesti välittynyt toive säilyttää kaikille avointa tilaa, rakennettua ja rakentamatonta, ranta-alueella. Yhteinen olohuone ja viihtymisen vetonaula tarvitaan. Kyseessä on lin arvokeskusta. Keskustaajama on kunnan näyteikkuna ja veturi – nykyisellään kylläkin aika onneton. Lin keskustajaaman läpi kul-

”Hmm...Onko taajamamme viihtyisä?” Kuva Mari Koukkula.

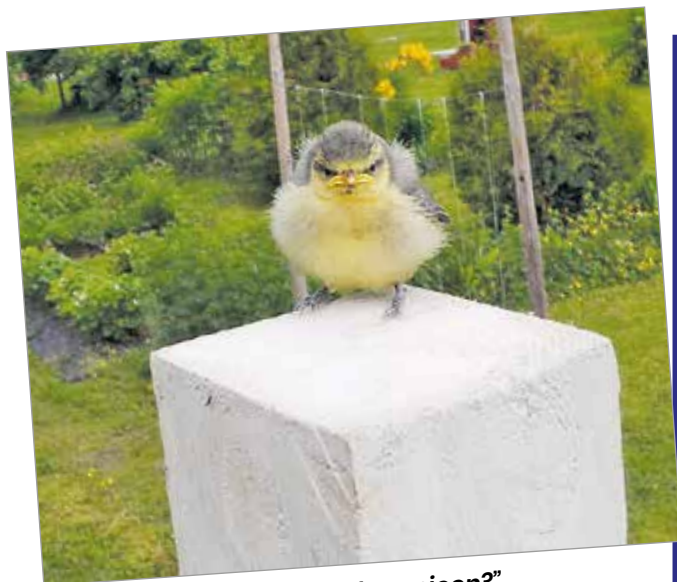
keva runsas liikenne ei mitenkään lisää viihtyvyyttä, ja keskeiseltä osalta taajama onkin teitä ja pysäköintialueita.

Työväentalosta ehkä voisi tul-

la hyvä kirjasto, mutta se on vähän väärässä paikassa, meluisalla risteysalueella. Ja on kyllä harmi, että kunnantalo on Micropoliksessa. Se tuntuu kyllä enemmän kunnan

toimistolta kuin kunnan sydämel-tä.

Heli-Hannele Haapaniemi

”Oletteko ottaneet minut huomioon?”

Muista äänestää

Vaalipäivä sunnuntaina 13.4.2025 klo 9 – 20.
Ennakkoäänestys kotimaassa 2. – 8.4.2025
ja ulkomailla 2. – 5.4.2025.

**HUOLETONTA ARKEA
KAIKILLE,
EI HARVOILLE**

Tekoälyltä pyydetty tiivistelmä

NELOSTIEN UUSI LINJAUS JA VAIKUTUKSET IIHIN

Yleiskuvaus tilanteesta:

- Nelostien linjauksen siirtäminen taajaman itäpuolelle herättää huolta lin keskustan elinvoimaisuuden heikkenemisestä.
- Lin ohitustie haastaa erityisesti pohtimaan kuntakeskuksen tulevaisuutta.

Toteutuksen tilanne:

- Päätös nelostien linjauksesta on jo tehty ja sisällytetty kaavoitukseen.
- Lin kunta ei vastaa tien rakentamisesta, sillä rahoitus tulee valtiolta.

UUSI LINJAUS: MAHDOLLISUUDET JA HAASTEET

Liikenteen muutokset:

- Läpikulkuliikenne ei jatkossa kulkisi kuntakeskuksen kautta.
- Keskustaajaman ohittava tie voi olla sekä uhka että mahdollisuus, ja liittymäratkaisut ovat avainasemassa.

Vaikutukset kuntakehitykseen:

- Uutta asutusta ja palveluita on odotettavissa.
- Kunnan sisäinen liikenne muuttuu merkittävästi, ja uusi linjaus vaikuttaa asiakasvirtoihin.
- Epävarmuus ohitustien rakentamisesta on saatanut hidastaa yritysten sijoittumista alueelle.

Ympäristövaikutukset:

- Laajat tiealueet vievät tilaa luonnonympäristöltä ja vaikuttavat maisemaan.
- Lähiympäristön asukkaille linjaus merkitsee suurta, ei aina mieluista muutosta.

KESKUSTAAJAMAN TULEVAISUUS

Näivettymisuhka:

- Keskustaajama näivettyy, jos niin päätetään antaa tapahtua.
- Kunnan ja kuntalaisten yhteisillä toimilla voidaan vaikuttaa keskustajaajan elinvoimaisuuteen.

Historia ja kehitystarpeet:

- Vanhan Haminan markkinoiden elvyttäminen
- Keskustan ranta-alueen kehittämiseen on hyvät edellytykset viimevuotisen ideakilpailun voittajatyön pohjalta.

KUNTALAISTEN TOIVEET JA KESKUSTAN MERKITYS

Ranta-alueen kehittäminen:

- Kuntalaiset toivovat säilytettävän kaikille avointa, rakennettua ja rakentamatonta tilaa.
- Alueesta tulisi luoda yhteinen olohuone ja vetonaula.

Keskustan asema:

- Keskustaajama on kunnan näyteikkuna ja veturi, mutta sen viihtyvyys on tällä hetkellä vähäistä.
- Liikenne ja pysäköintialueet hallitsevat aluetta.

RAKENNUSTEN JA TILOJEN KEHITTÄMINEN

Kirjaston sijainti:

- Työväentalo voisi toimia kirjastona, mutta sen sijainti meluisalla risteysalueella on haastava.

Kunnantalo:

- Kunnantalo sijaitsee Micropoliksessa, mikä luo toimimattoman vaikutelman ja heikentää sen asemaa kunnan ”sydämenä.”

Vetovoima ja pitovoima luovat elinvoimaa

Vetovoima tuo kuntaan elinvoimaa, joka näkyy hyvinvointina koko kunnan alueella. Palvelujen saatavuus niin syrjäalueilla kuin myös keskustajamassa on edellytys vetovoimalle, jolla saadaan kuntaan uusia asukkaita ja sitä kautta palveluntuottajia.

Kuitenkaan pelkkä vetovoima ei riitä – tarvitaan myös pitovoimaa, joka varmistaa, että jo olemassa olevat asukkaat ja yritykset viihtyvät lissä ja haluavat jäädä kuntaan. Hyvin saavutettavat ja laadukkaat peruspalvelut, kuten koulut, terveydenhuolto ja vapaa-ajan mahdollisuudet, eivät ainoastaan houkuttele uusia asukkaita, vaan myös vahvistavat nykyisten kuntalaisten sitoutumista alueeseen.

Kun kunta panostaa infrastruktuuriin, asumisvaihtoehtoihin ja elinkeinoelämän tukemiseen, syntyy positiivinen kierre, joka edistää sekä väestönkasvua että yritysten sijoittumista alueelle.

Pitovoima tarkoittaa myös toimivaa yhteisöllisyyttä, viihtyisiä asuinalueita ja monipuolisia harrastusmahdollisuuksia, jotka tukevat ihmisten hyvinvointia ja juurtumista paikkakunnalle.

Elinvoimainen kunta tarjoaa työmahdollisuuksia, yrittäjäys-

täydällisen toimintaympäristön ja monipuolisia palveluja kaikenikäisille asukkailleen.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut, laadukas varhaiskasvatus ja koulutus sekä toimiva joukko-liikenne ovat sekä vetovoimatekijöitä, jotka lisäävät alueen kiinnostavuutta uusille asukkaille ja yrityksille sekä sitouttavat jo paikalla olevia.

Vetovoiman ja pitovoiman ylläpitäminen ja kehittäminen edellyttää jatkuvaa yhteistyötä kuntalaisten, yritysten ja eri sidosryhmien välillä. Avoin vuoropuhelu, osallistava päätöksenteko ja innovatiiviset ratkaisut luovat pohjan kunnalle, jossa asukkaat viihtyvät ja jossa tulevaisuus näyttää valoisalta.

Energian hankintakeinot ovat myös kunnan asioita, sillä ne vaikuttavat suoraan alueen elinvoimaan, kestävytyteen ja asukkaiden hyvinvointiin. Kunta voi edistää uusiutuvan energian käyttöä investoimalla esimerkiksi aurinko-, tuuli- ja bioenergiaan sekä tukemalla energiatehokkaita ratkaisuja niin julkisissa kuin yksityisissä rakennuksissa.

Omavarainen ja kestävä energiantuotanto lisää kunnan itsenäisyyttä ja vähentää riippuvuutta ulkopuolisista ener-

giantoimittajista. Kunta voi hyödyntää paikallisia energialähteitä, kuten haketta, bio-kaasua ja maalämpöä, jotka tukevat alueellista työllisyyttä ja taloutta. Lisäksi energiatehokkuuden parantaminen kuntarakennuksissa, katuvalaistuksessa ja liikenteessä vähentää energiakustannuksia ja pienentää kunnan hiilijalanjälkeä.

Kokonaisvaltainen energiastrategia on tärkeä osa kunnan vetovoimaa ja pitovoimaa. Kestävät ja edulliset energiaratkaisut voivat houkutella uusia yrityksiä alueelle ja tarjota asukkaille edullisempia asumiskustannuksia. Kunnan tehtävänä on suunnitella energiahankintaa pitkällä tähtäyksellä ja varmistaa, että ratkaisut tukevat sekä taloudellista että ympäristöllistä kestävyttä.

Arto Tikkanen

Kuivaniemen palvelut huonolla tolalla

Arvoisat kuntalaiset! Olemme tulleet siihen hetkeen, jolloin valitaan kunnanvaltuutettuja ja lin kunnan valtuustoon. Olen itsekkin ehdolla vaalissa. Olen ollut useana vuotena valtuustossa, menossa on neljäs kausi.

Menneiden kausien aikana kunnassa on tapahtunut suuria muutoksia eivätkä kaikki ole olleet missään nimessä entiseen Kuivaniemen kuntaan verrattuna parannuksia, paremminkin päin vastoin. Ja sitten tämä sotekuvio on ollut luku sinänsä. Se mitä kuntaliitos vei palveluista Kuivaniemestä, oli pientä hyvinvointialuetouhotuksen rinnalla. Meidän vanhuksista tuli vain pelinappuloita, oikeastaan pikemminkin voi sanoa suorastaan ongelmia, joita on viety ja kuskattu ties minne, mistä löytyisi edes jonkinlainen sijoituspaikka. Tulevaisuus ei näytä tuovan parannusta tähän suu-

reen ongelmaan.

Kunnan investoinnit tulevat keskittymään tulevaisuudessa pääosiltaan lihin, jossa kyllä riittää korjattavaa. Itse toimin tällä hetkellä valtuutettuna, vesiliikelaitoksen johtokunnan puheenjohtajana, lin energia oy:n hallituksen jäsenenä sekä kahdessa lautakunnassa varajäsenenä. Haluan kuitenkin jatkaa päättäjänä, jos te kuntalaiset katsotte, että olen teidän äänenne arvoinen.

Tauno Kivelä

Lisää matalan kynnyksen luontokohteita lihin

Olen aina asunut luonnon lähellä. Lapsena vanhempani veivät minut marjametsään ja retkille, mutta aikuisena en ole ollut kovin aktiivinen luonnossa liikkuja. Viime aikoina olen kuitenkin alkanut kaivata luontokokemuksia – mutta lähteminen ei ole aina helppoa. Selkeät, merkityt reitit sekä taukopaikat eväiden syömiseen ja makkaranpaistoon tekisivät luonnossa liikkumisesta helpompaa ja houkuttelevampaa.

Lissä olen käynyt Hiastinhäärän luontopolulla ja Praavassa merenrannassa – molemmat aivan mahtavia paikkoja. Olen myös kuullut Oolannin ja Purusaaren laavuista, mutta ne ovat minulle vielä uusia tuttavuuksia. Haluaisin nähdä lissä vielä enemmän merkittyjä reittejä ja tulistelupaikkoja, jotta myös epävarmemmat kävijät uskaltautuisivat retkelle – esi-

merkiksi perheet lasten kanssa. Myös keskustan tuntumaan olisi hyvä saada nuotiopaikka puuhuoltoineen, jotta päiväkotilapset, koululaiset ja erityisryhmät pääsisivät helpommin luontoon.

Tiedän, että lin kunta on ollut mukana mahdollistamassa näitä kohteita yhdessä kyläyhdistysten ja harrasteseurojen kanssa. Tämän tyyppistä yhteistyötä olisi tärkeää jatkaa, jotta saisimme yhä lisää matalan kynnyksen lähiluontopaikkoja. Kaikilla tulisi olla mahdollisuus nauttia luonnosta ja sen hyvinvointia tukevista vaikutuksista.

Mari Räinen

lin Vasemmisto

la 5.4. klo 10 – 15

S-market, li

Grilli kuumana & kahvitarjoilu

Tule jututtamaan alue- ja kuntavaaliehdokkaita

Pitsa maistuu kovan urakan jälkeen!

Osallisuus ei ole pelkkä sana – annetaan nuorille tilaa vaikuttaa!

Mietin kauan, että mistä aiheesta kirjoittaisin tähän vaalilehteen. On niin monia asioita, joista voisi kirjoittaa, mutta päätin sitten kertoa jostakin omasta kokemuksestani, jonka olen kokenut hyvin merkitykselliseksi.

Nuorten pahoinvoinnista ja vaikuttamismahdollisuuksista puhutaan paljon, joten aloin miettiä vuoden -23 lopulla, että voisiko tapahtuman järjestämisessä jotenkin osallistaa iläisiä nuoria. Olemme kaveriporukalla järjestäneet Piippurock-tapahtumaa vuodesta 2014 lähtien, ja iltatapahtuma on aina ollut vain aikuisille. 10-vuotisjuhlan kunniaksi lähetti kokeilemaan, haluaisivatko nuoret olla osallisena tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa.

Ensimmäinen tapaaminen päätettiin järjestää Kulttuurikauppalassa. Vaikka tapamiseen kutsuttiin nuoria sekä perinteisin ilmoituksin mm. kauppojen seinillä, lin lukiolla, Valtarin koululla ja lin nuorisotilalla, että somessa, osallistujia tuli paikalle vain kaksi. Heidän kanssaan saatiin silti hyvää ja avointa keskustelua mm. genreistä ja siitä, miten tavoittaa nuoria.

Totesimme, että jos haluamme tavoittaa nuoria kasvotusten, meidän täytyy mennä sinne, missä nuoret ovat. Jos nuoret kutsutaan johonkin erilliseen tilaisuuteen, kynnys osallistua on liian suuri. Siispä päätimme kysyä lin nuorisotyöltä, saisimmeko tulla kunnan nuokkarille juttelemaan tapahtuman järjestämiseen liittyvistä asioista nuorten kanssa.

Ensimmäisen työpajan virheistä oppineena toinen nuorille suunnattu tapaaminen järjestettiin lin nuorisotila Löhlässä, jossa nuoret hengailivat muutenkin. Nuoria houkuteltiin osallistumaan lupaamalla

herkkuja, ja nuokkarille vietiinkin pitsaa, limukkaa, kahvia ja keksejä. Työpajaan saatiin osallistumaan 15 nuorta, ja heidän kanssaan juteltiin pienissä ryhmissä, joissa jokaisessa oli yksi meidän porukastamme.

Nuorille haluttiin antaa vapaus ideoida vapaasti ja ilman rajoituksia. Nuoria piti hieman rohkaista, jotta he uskalsivat alkaa kertomaan omista toiveistaan, mutta kun he saivat huomata, että mitään ideaa ei suoraan ammuta alas, he rentoutuivat ja alkoivat kertoa avoimemmin ajatuksiaan. Ideoita vertailtiin lopuksi yhdessä ja huomattiin, että ajatukset olivat samankaltaisia. Toiveet olivat todella maltillisia, ja nuoret kertoivatkin, että he tarvitsevat vain kivan paikan, missä jutella kavereiden kanssa.

Nuorille annettiin myös mahdollisuus tulla rakentamaan tapahtuma-alueita mieleisekseen. He aitasivat ikärajoittoman alueen, pystyttivät telttoja ja asettelivat istuinryhmiä, miten itse halusivat. Olin toki avustamassa ja neuvomassa tarvittaessa, mutta nuoria rohkaistiin neuvottelemaan keskenään alueen toiminnoista ja tekemään itsenäisesti päätöksiä. Nuoret olivat aktiivisia ja innoissaan päästessään vaikuttamaan alueen ulkonäköön ja toimintoihin, ja heitä kohdeltiin tasavertaisena ja arvokkaana osana muuta rakennusporukkaa. Urakan päätteeksi syötiin yhdessä.

Tapahtuman jälkeen pidettiin vielä palautetyöpaja, jossa nuoret saivat kertoa vapaasti, mikä toimi ja mikä ei, ja mitä voisi kehittää. Tässä vaiheessa oltiin jo enemmän tuttuja keskenämme, joten se varmasti auttoi siinä, että saatiin rehellisiä vastauksia ja aitoa keskustelua. Nuoret olivat tyytyväisiä tapahtuman osallistavuuteen ja järjestelyihin, mutta

parannettavaakin löytyi. Ilahduttavaa oli etenkin, että kaikki viimeiseen työpajaan osallistuneet nuoret ilmaisivat halukkuutensa osallistua vastaavuudessa tapahtuman suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Kokemuksemme mukaan osa nuorista on mielellään mukana kertomassa mielipiteitään ja myös toteuttajan roolissa, mutta valtaosaa on vaikeaa saada innostumaan. Mutta jos edes osa saadaan mukaan, niin kokemus voi olla heille hyvinkin merkityksellinen. Kuulluksi tuleminen ja toimijuuden vahvistaminen lisäävät valtavasti henkistä hyvinvointia, ja etenkin jos nuori kokee olevansa tasavertainen jäsen, voivat vaikutukset olla hyvinkin positiiviset ja pitkälle kantavat. Tämän vuoden tapahtumasuunnittelu on jo aloitettu, ja oli kertakaikkisen sydäntä lämmittävää, että ehdotus yhteisestä tapahtumasta tuli tällä kertaa nuorilta. Tuli sellainen olo, että jotain tehtiin oikein.

Suosittelen nuorten mukaan ottamista ihan kaikille toimijoille ja päätöksentekijöille. Nuorten osallistaminen ei mielestäni tarkoita sitä, että kaikki heidän toiveensa tulee täytettyä, vaan että yhdessä keskustellen saadaan molempia osapuolia miellyttävä lopputulos, ja että kaikille tulee kokemus, että tuli kuulluksi, pääsi vaikuttamaan ja olemaan tärkeä osa yhteisöä.

Tässä kirjoittaessani huomaa, että kaikki nämä jututhan pätevät meihin kaikkiin, olipa sitten kyse minkä ikäisestä henkilöstä tahansa. Kukapa meistä ei haluaisi tulla kohdatuksi ja kuulluksi tasavertaisena ja arvokkaana yksilönä, jonka mielipiteillä on merkitystä?

Johanna Jakku-Hiivala

Rakas listä lähtenyt nuori! Miksi et palaa takaisin?

Olen syntynyt ja kasvanut lissä, käynyt mutkan maailmalla – ja palannut takaisin. Niin on käynyt monille ystäväilleni. Suurin osa ikäluokastani on kuitenkin maailmalla – Oulussa, Helsingissä, jopa ulkomaila. Maaseudun nuorille käy niin, että täältä lähdetään ja sille tielle jäädään. Maaltamuutto kaupunkiin on kiihtynyt maaseudun rakennemuutoksen myötä 1960-luvulta alkaen mutta ei se sinänsä huono asia ole.

Kaupungit tarjoavat työtä, opiskelupaikkoja, toimeentuloa ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Ikävän asiasta tekee se, että maaseutu autioituu ja elinvoima vähenee. Kyläkoulut sulkevat ovensa, talojen arvo laskee ja palvelut vähenevät. Tilannetta pahentaa vielä syntyvyyden lasku, joka on tosiasia myös kaupungeissa. Yhteiskunnallinen muutos, joka koskettaa koko Suomea ja länsimaisia yhteiskuntia, ei ole noin vain pysäytettävissä vauvarahalla tai kannustamalla nuoria maaseudun valloittamiseen.

Nuoret lähtevät opiskelemaan ja jäävät sille tielleen. Usein myös kannustamme heitä siihen! Eihän tänne tuppukylään kannata jäädä, kannattaa lähteä luomaan uraa ja asua paikoissa, joissa on työpaikkoja, palveluja ja tekemistä. Näin me kasvatamme eroa maaseudun ja kaupunkien väestörakenteessa. Korkeakoulutetut nuoret siirtyvät kaupunkiin, ja ammatillisen koulutuksen saaneet nuoret jäävät maaseudulle. Nykyaajan nuoret aikuiset kaipaavat asuinpaikaltaan enemmän: toivotaan palveluja, kulttuuria ja mahdollisuuksia harrastaa. Monipuolisia mahdollisuuksia toivotaan

myös perheen lapsille. Asunnon sijainti lähellä palveluja, kulkuyhteyksiä ja kouluja on tärkeä asuinpaikan valintaan vaikuttava tekijä.

Olen ehdolla kuntavaaleissa, koska haluan olla mukana vaikuttamassa lin kunnan tulevaisuuteen. Maaseutu tyhjenee myös meillä, mutta lin sijainti lähellä Oulua mahdollistaa meille paljon. Tärkein tavoitteeni onkin edistää lin asuinympäristön kehittämistä. Uskon, että viihtyisä keskustajama, riittävät kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut sekä hyvä julkinen liikenne Ouluun houkuttelevat asukkaita lihin. Hienoa olisi, jos lin keskustasta näyttäisi elävältä ja viihtyisältä.

Iihin muuttavilla on yleensä jonkinlainen side paikkakuntaan. Joko täältä ollaan kotoisin tai tänne tullaan puolison perässä. Itsekin olen tänne mieheni houkuttelut Kempeleestä, eikä hän enää listä halua lähteä mihinkään! Kannattaa siis puhua kotiseudustamme arvostavasti ja rakkaudella omille nuorillemme. Pieni paikkakunta on hyvä vaihtoehto asua ja viihtyä. Jos täältä joutuisikin kerran lähtemään, niin tehdään li houkuttelevaksi palata takaisin.

Minna Halonen

